

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

АДРЕС РЭДАКЦЫІ И АДМІНІСТРАЦЫІ:
Вільня, Вострабрамская вул. № 8, кв. 1.
(WhNo, ulica Ostrobramska Nr. 8, m. 1).
Редакцыя адчынена штодын ад 9 да 3 гадз. апрача сьвятага.
Редактар прыклье ад 12-ай да 2-ой гадзіны.

Орган Беларускага Сялянскага Саюзу.
Беларуская палітычная, грамадзкая, літэра-
турная і гаспадарчая газета.
— ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ. —

ПАДПІСКА:
На аднін месяц — 1 злоты, на трох месяцах — 2 зл.,
на шасць месяцах — 4 зл., на год — 8 зл.
Для заграміцы удава дарожкі.
Аплаты падржавленага заражынца ад Редакцыі.

Нахай жыве
Беларускі Народ!
Зямля сялянству
бяз выкуну!

Шаранча.

3-га лютага закончыўся другі пэрыяд прадвыбарнай акцыі — зложаны съпіскі кандыдатаў у Сойм і Сенат па вокругах. Лік рожных съпіскіў у паасобных вокругах перавышае 30. Прымаючы пад увагу, што кожны съпісак абыймае падвойны лік кандыдатаў адносна вызначанага ліку паслоў па вокругу, больш-менш атрымаем лічбу 10.000 асоб — кандыдатаў, якія хоцьць быць пасламі. Ведама, што ў найлепшым выпадку пройдзе ў Сойм толькі 444 паслы, разам па акружных съпіскіх і па дзяржаўнаму, рэшта 9½ тысяч астануцца толькі кандыдатамі, якія працягнаны на выбарах.

Такая вялікая рожніца між лікам паслоў і лікам кандыдатаў у паслы мусіць даваць сіці да бязумоўнага змагання партыяў між сабою і іх съпіскі. У сувязі з гэтым, уся дзесяцітысячная армія кандыдатаў, як шаранча навалілася на выбаршчыка і ўсялякім сумленімі і нясумленімі способамі стараецца яго атуманіць і завабіць на свой нумар.

Кожны выбаршчык, маючы перад сабой калі 20 рожных съпіскі, прамовы платных агітатараў і рожных друкаваных лісткі, можа мець шмат клопату, каб сярод гэтых съпіскі выбраць толькі свой съпісак і аддаць за яго голас. Справа выбару свайго съпіскі для звычайнага выбаршчыка зьяўляецца вельмі трудны, і затым мы павінны ўвесці прадвыбарны час высьвіць, што варты гэныя съпіскі кандыдатаў у паслы і сенатары.

Калі ходзе аб беларускія землі, дык усе съпіскі, пададзены ўва ўсіх 9 вокругах, можам падзяліць на съпіскі яўна польскія, замаскавана польскія (псэуда-беларускія), беларускія — і іншыя. Да чыста польскіх съпіскі належыць: съпіскі № 1 — польскіх урадоўцаў і аштарнікаў, № 2 — польскіх пэлэзсаў, № 3 — польскага „Вызваленія“, № 13 — польскіх камуністых, № 24 — польскіх эндэкаў — паноў і ксяндзоў і інш.

Усе гэтая партыі настолькі сябе скампрамітавалі ў вачох беларускага выбаршчыка, падчас існаванья апошняга Сойму, што можна быць съмелым, што ніводзін съведамы Беларус: не аддаесьць за гэтая польскія съпіскі свайго голасу. Большую ўвагу нам треба звязаць на съпіскі, якія выступаюць пад беларускім назовам і лёзунгам. Каб лепш уясняць сабе справу, прыпомнім сабе выбары 1922 году. Беларускі Народ часткова, па сваёй нясьведамасці аддаў свае галасы за польскія съпіскі № 3 і № 2 (Вызваленіе і ПСС) і часткова, але съведама, галасаваў за съпіскі № 16 Блёку Нацыянальных Меншасціяў, па якому і былі выбраны са-праўдныя абаронцы інтэрсаў беларускага прадконае беднаты, згуртаваны ў Беларускім Пасольскім Клубе. Пяцёхгодняя праца беларускіх паслоў выказала, што інтэрсы беларускага сялянства і работнікаў баранілі толькі, не якія-колькве польскія, але беларускія барацьбы, што прыціпі ў Сойм па съпіску № 16 — Блёку Нацыянальных Меншасціяў. Па прыкладзе 1922 году і сёлета Беларускі Народ праз сваіх змагароў заключыў такі самы блёк з іншымі польскімі народамі, а съпіскі гээтага блёку атрымалі чарговы нумар 18. Такім чынам ролю даўнейшага нумару 16 спаўніе ціпер нумар 18. Усе Беларусы выбаршчыкі: сяляне і работнікі па прыкладзе 1922 году павінны галасаваць толькі за № 18.

На съпіскіх кандыдатаў гэтага нумару стаяць былыя паслы, якія саюз змагальню працягаю за права і інтэрсы беларускіх прадоўных мас, далі доказ аддаваць, штырай і ідэйной барацьбы на карысць нашага Народу і нашай Бацькаўшчыны. Апрача б. паслоў сам народ на канфэрэнцыях і зъездах выставіў кандыдатамі на съпіскі № 18 грамадзян, якія ўжо здамелі выявіць сябе ўсямі, бязумоўна чеснымі, ідэйными

і адданамі працаўнікамі на ніве беларускага адраджэнскага руху — сыноў беларускага сярмяжнага сялянства. Ужо адно тое, што гэтая кандыдаты стаяць на съпіску Блёку Нацыянальных Меншасціяў, дае поўную гарантію таго, што паслы, у Сойме, будуть яны змагацца за інтэрсы беларускага прадконае беднаты, так, а м'якш чэспіш, як гэта рабілі паслы ў прошлым Сойме, якія таксама былі выбраны на съпіску Блёку Нацыянальных Меншасціяў.

Апрача беларускага съпіску № 18, пададзена шмат іншых съпіскі, якія таксама называюцца беларускімі, а фактычна зьяўляюцца замаскованымі польскімі съпіскі. Польскія партыі, каб разьбіць беларускія галасы і як найбольш адварваць галасоў ад № 18 і, тады, чынам, стварыць магчымасць да правядзення ў Сойм хоць па адным прадстаўніку ап. польскага грамадзянства ў кожным вокругу, — стварылі некалькі ложных, фальшивых, быццам беларускіх съпіскі. Перадусім польскія эндэкі (паны) штучна стварылі группу Паўлюкевіча, які падаў съпісок сваіх кандыдатаў пад назовом „агульна беларускага народнага съпіску“. Апрача Паўлюкевіча зьяўляецца настолькі скампрамітаванай, што гэтая съпісак ня толькі не правядзе ніводнага кандыдата, але атрымашь можа ня больш як дзяўце сотні галасоў, і то купленых за гроши з шулерні пад назовам „беларускія хатка“. Другім такім самым съпіском зьяўляюцца съпісак спадара Янкі Станкевіча, які выступае пад фірмаю „беларускага сялянства“. Гэтая съпісак рожніца ад Паўлюкевічавага толькі тым, што замест польскіх эндэкаў, яго падтрымлівае польская група г. зв. дэмакратаў, згуртаваных калі польскае гасцініцай „Kurjer Wileński“. Апрача Янкі Станкевіча, якога авантурніцкая дзейнасць у беларускім руху ўсім ведама, на гэтым съпіску стаяць некаторыя скампрамітаваныя б. грамадаўцы, як Валынец, Чатырка і іншыя. Роля гэтая кумпаніі, дабранай толькі дзеля лоўлі мандату, зьяўляецца настолькі баламутнай, ілжывай і скурнай, што масы выбаршчыкаў ніколі ня пойдуть за імі.

Гэтая кумпанія ня можа разлічыць на цемнату нашае вёскі; вёска ўжо дасьпела, знае, што яе бараніў у працягу некалькі гадоў, а хто займаўся толькі асабістымі інтрыгамі (Я. Станкевіч) і кумаўством з польскага групу, што супрапоўнічае ў „Кур'еры Віленскім“. Маём усе дадзеныя, што гэтая кумпанія „лаві—мандат“ Я. Станкевіча ня толькі не правядзе ў Сойм ніводнага пасла, але і не атрымае зусім галасоў. Толькі бізнес радня Я. Станкевіча, Мурашкі і Валынца, ды падкупленыя „грамадзяне“ могуць накідаць ня больш сотні галасоў на Станкевічаву съпісак.

Такую саму фальшивую ролю, як Паўлюкевіч і Янка Станкевіч, спаўніе нейкай пані Глебовіч з Валожына, якай выставіла съпісак пад назовы „беларускага сялянскага партыя працы“. Гэтая съпісак ня зробіць вялікае канкуренцы ёбо гэта „панічка“ толькі па сваёй наўнісці ўзялася за палітычную працу, ня маючы ніякіх дадзеных і ня знаючы нат’ беларускага мовы. Праўда, выдае адозвы, адбівания ў Валожыне на власным шапіраграфе (відаць, яе сваяк мае добрую пасаду ў гміне), але ў гэтых адозвах ні беларускасці, ні сэнсу.

Съследа за гэтымі съпіскамі па сваій вартасці ідзе съпісак б. сэн. Уласава, пад назовам: „беларускага прадконае б. паслоў народу“. Як ведама, б. сэн. Уласава, які ў працягу пяцёхгодняга сядзення ў Сенате не патрапіў ні разу раскрыць рот, паслы роспіску Сенату завінчоўся калі стварэння съпіску, каб іншоў праісьці ў Сенат.

Ня гледзячы на тое, што яго падтрымлівалі б. грамадаўцы, без паразумення з імі, пан б. сэнатар сядзеў трыдзяці ў Варшаве і вёў пераговоры з польскага партыяй сацыялістычнай (правіцай), каб тая памагла яму пад фірмай б. грамады праpusыць яго із-

Выбарная фільма.

Палескае ваяводзтва.

Ад Беларусаў: Зянук Карл і Макарэвіч II.

Беластоцкае ваяводзтва.

1) Рубінштайн, 2) Багдановіч Вяч., 3) Зянук Карл, 4) Карпюк Т.

На дзяржаўным съпіску ў Сенат кандыдатуюць ад Беларусаў: Беганскі Антон і Багдановіч В.

Улажэнне съпіскі кандыдатаў Беларускага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту Блёку Нацыянальных Меншасціяў.

3-га лютага мінүт тэрмін падачы съпіскі кандыдатаў на паслоў у Сойм і Сенат па вокругам.

I. Свяцянскій вакруг.

1) Каруза П., 2) Сталовіч А., 3) Юхненіч К., 4) Конок, 5) Чэрніхаў і інш.

II. Лідзкій вакруг.

1) Більдаюківіч А., 2) Пазыняк Я., 3) Чэрніхаў, 4) Яковіч Я. і інш.

III. Наваградзкій вакруг.

1) Рагуля Б., 2) Куніцкі Ів., 3) Яковіч Я., на чацвертым месцы кандыдату Жыд.

IV. Вільні і Віленска-Троцкі павет.

1) Д-р Выгодзкі, 2) Грабінскі Б.

V. Беластоцкій вакруг.

Першае месца жыдоўскае, далей ідуць беларускія кандыдаты: 2) Д-р Туровік Б., 3) Грыневіч, 4) Наруш і інш.

VI. Горадзенскій вакруг.

1) Федарук Уладз., 2) Жыд, 3) Зянук Карл.

VII. Бельскій вакруг.

1) Бель, 2) Голад Л., 3) Сергяюк.

VIII. Берасцейскій вакруг.

1) Арцамюк, 2) Пазыняк А., 3) Куруцкі Г., 4) Салавей.

IX. Пінскій вакруг.

1) Астроўскі, 2) Куніцкі, 3) Чэрніхаў.

На дзяржаўным съпіску ад Беларусаў кандыдатуюць: Ярміч Ф., Васілевскі Ів. і Яцына А.

X. Кандыдаты ў Сенат:

Віленскае ваяводзтва.

1) Багдановіч Вячаслаў, 2) Д-р Шабад, 3) Сухадолец, 4) Тарчэўскі і 5) Беганскі А.

Наваградзкое ваяводзтво.

1) Рагуля Б., 2) Багдановіч С.—са Слоніма, 3) жыдоўскі кандыдат, 4) Сухадолец.

ноў у Сенат. Як толькі даведаліся аб гэтым б. грамадзістыя — выключылі Уласава са свайго кола. Гэтая выключэнне было настолькі рапучым, што Уласава аж быў прымушаны напісаць у польскую газету „Slowo“ пісмо, у якім заявіў, што яя будзе больш кандыдатам у Сенат і яя хоча займацца палітыкай.

Тымчасам, наперакор сваёй заяве, ёсё-які такі, злажнікі свой съпісак кандыдатаў. Відаць, польскія пэлэзэсі ўпраслілі б. сэнатара падаць яшчэ адзін съпісак, каб такім чынам разъбіваць беларускія галасы. Але гэтая разъбівальна ў гэтym выпадку ня ўдасцца, бо выбаршчыкі знаюць добра, хто такі Уласава, пройдущы калі яго міма, наўт не падзяліваюць за яго мінулую „працу“ ў Сенате.

Пакуль што спыняемся на гэтым. Аб іншых съпіскіх пагутарым у наступных нумерах „С. Н.“. Але ўжо гэты кандыдат аглід паказвае, як шмат рожных „беларусаў“ кандыдатаў, як шаранча навалілася на беларускага выбаршчыка. Аднак беларускага съведамасці, пашыранай у працягу некалькі гадоў „Сялянскі Нівой“ і яе прыхільнікамі павінны прагаць з беларускіх зямель гэтую шаранчу, выбіраючы для галасавання нум

Суд над б. паслом Рагулей.

31-га студзеня б. пас. Рагуля ўжо атрымаў акт абвінавачанья з арт. 129 пункты 1, 3 і 6, а 6-га лютага яму даручана павестка на суд. Судзіць яго будуць у Наваградзкім Акружным Судзе 27-га лютага. Будуць бараніць яго адвакаты Сьвірыд, Аляксюк і Чэрніхаў. Ни гледзячы на тое, што Рагуля звольнены пад залог, яму забаронены выезд з Наваградка без дазволу суда, чым ён пазбаўлены магчымасці ездзіць і агітаваць за № 18 і ў толькі ў другіх акругах, але нават і ў сваім Наваградзкім.

б. п. Таращковіч (Беларус) і, даволі вядомы выкрыты дэфэнсішчык і правакатар, Ваявудзкі.

Цяпер яшчэ выбарны камісіі не разглядаюць сывіску і на вызначылі ім нумароў, а дзесяць гэтага падрабязней над ім спынімся другім разам. Тагды скажам якога нумару трэба асьцярагацца і за які павінны падаць свае галасы Беларусы.

Рэзалицыя ўсяпольскай жыдоўскай канфэрэнцыі ў Варшаве.

Жыдоўская газета „Гайт“ ад дня 31 студзеня падае тэкст рэзалицы, прынятай на ўсяпольскай канфэрэнцыі жыдоўскіх выбарных камітатаў Блёку Нацыянальных Меншасціяў. Вось яна: Канфэрэнцыя прадстаўнікоў выбарных камітатаў жыдоўскага нацыянальнага блёку з усіх Польшчы сцвярджае: падлажынне жыдоўскага народу ў Польшчы не зъянілася ў працягу апошніх 5 гадоў. «Польскія жыды змушаныя вясьці барацьбу на парламантарным грудзе за права Жыдоў, як грамадзянаў і як Народу. Каб магчы паспешна і энергічна вясьці гэтую барацьбу, польскія жыды мусіць імкніцца да атрымання як найбольшага і наймацнейшага і па колькасці і па якасці прадстаўніцтва ў будучым Сойме і Сенате. Выбарная ардынацыя 1922 гаду не дает магчымасці даслігнуць іншым шляхам, чым у 1922 годзе парламантарнага прадстаўніцтва, гэта знача, шляхам агульнага блёку ўсіх нацыянальных меншасціяў, пакрыўджаных выбарнаю ардынацыяю. Канфэрэнцыя з вялікім здавальнем вітае новае паўстанчыне блёку меншасціяў, бачачы ў ім пры сучасных умовах адзіні спосаб атрымаць належную прадстаўніцтва, каторое будзе адважна, умела і незалежна бараць нацыянальную інтарэсы».

У канчатку рэзалицы ўрачыста і становіча дэкларуе, што вікія першынкі і труднасці на стрымаваць жыдоў ісці шляхам, прытатым для барацьбы за права і справядлівасць, за волю і роўнаўпраўнечыне. Усе гэтыя труднасці толькі ўзмадаўць і ўкрапіць волю і пастанову жыдоўскіх масаў у Польшчу.

Шчырасць Умястоўскага.

Пакуль не надыхаўся выбары „Беларускі Дзень“ Умястоўскага мог туманіць меншіх сведамых сляян, выстаўляючы сябе за абаронцу інтарэсаў Беларускага Народу. Але як падышлі выбары, Умястоўскага „Бел. Дзень“ прызнаўся, што ён бараць не беларускі інтарэсы, а польскія. Вось выпіска з № 5 „Бел. Дня“:

За каго-ж тады галасаваць?

І вось мы пастаравілі, на ідучы самастойна на выбары, — запратастаўца проціў дзіке беларускую сварку, запратастаўца проціў дэзарганізатараў і кар'ерыстам і калі німа і на можа быць створаны адзіны беларускі сыйпак, які з'яўляецца і непадвальнасці беларускага народа, то ніводнага голасу на дзікі дэзарганізатар, а деманстратыўна выказаць сваю сумішь і пашану Маршалку Пілсудскаму і галасаваць за сыйпак № 1.

Падаючы свае галасы за № 1, за супрапоўніцтва з Урадам Маршалка Шілсудскага, мы застаёмся беларусамі, не адмаяўлемся ні ад сваіх ідеалаў, ні ад сваіх праграм, ні ад сваіх спрадвільных дамагальняў».

Астасцца толькі падзякаваць Умястоўскаму за ягону шчырасць, прынамсі, прызнаўся да праўды. Шкода толькі, што за прыкладам Умястоўскага не пайшло іншыя яго кумпаны, злучаныя супольнымі інтарэсамі і імкненнямі, як спадар Янка Станкевіч, Паўлюкевіч, Міткевіч, Уласаў, пані Глебовіч, Чатырка і іншыя. Треба было і гэтай кумпаніі далаўчыцца да сыйпаку № 1, прынамсі ішлі да сваіх меты.

Хто за сыйпак № 1.

Газета „Robotnik“ № 33 ад 2 лютага г. падае вестку аб прадвыбарнай агітацыі, якой даслоўна зъмест падаём іншай: „Горадня. Старасты пры выбарнай работе“.

„Дня 21—I п. стараста Робакевіч склікаў пісароў, бурмістраў і сэкрэтараў магістратаў.

Пасыль разглядзу бягучых спраў была абгаворана спраўа выбараў. П. стараста катэгарычна зажадаў, каб самаўрадавы ўрадоўцы якнайсільней працавалі над абеспеччэннем пасыпку № 1. Пагразіў, калі то яя споўніць дакладна загаду, выцягніце ён з гэтага консеквэнтнай. П. стараста заявіў, што „партыя разьдзялалі Польшчу“. „Беспартны сыйпак № 1“, на якім фігуруюць розныя князі і графы, разпрацоўтэ, паводле п. старасты, туго группу, якая піколі Польшчу не разьдзялала! Нават войты, якія на зусім дакладна знаюць гісторыю Польшчы, на вельмі ў гэта верылі.

Далей п. стараста вучыў, што з валаснымі радамі не патрабуюць лічыцца, бо зъяўляюцца „уладаю“ і баста.

Дзеля падахвочаныя сабравых заявіў, што „хто на хоча падпірадкаўца атрымалі загадам, няхай падае заяву аб звольненні“.

Далей вызначыў гадзіны і мінуты на „асаблівый“ канфэрэнцыі з кожным войтам, бурмістрам і сэкрэтаром. Адзін з войтапі запытываў п. старасту, сколь браць гроши на прадвыбарную акцыю, а так сама — калі валасныя ўрады маюць цалком асаница выбарнай акцыі, дык што рабіць з іншымі ўрадавымі съпешнімі справамі?

На першое пытанне п. стараста даў вельмі важны адказ, а б аб другой спраўе — заявіў, што выдаесьць акульнікі (распрадажнікі), загадываючы аллажыць спаўненне ўрадавай справы».

Паўлюкевічайская „перасьцярога“.

У паўлюкевічайскім „Беларускім Слове“ зъмешчана перадавіца пад назовам „Перасьцярога“, у якой пасыль роўных маленікіх пагрозаў чытаем і вялікую. Вось яна:

„На слухаіце салодкіх абядавак і гучных лёўзунгаў тых, якія кажуць, што няма чаго баяцца, бо ж выбары будуть тайныя.

Так, тайныя; хто іменна і за каго кінуў голас нельга будзе даведацца. Але гэта яшчэ горэй. Бо адказаваць будуть ужо не адзінкі, якія ідуць за камуністычнымі сыйпікамі, а цэлых абводы, якія пададуць галасы за гэныя сыйпікі.

У гэтых абводах будуть шукаць, трасыці і гэтакім чынам цэлых абводы будуть цярпець за мо' некалькіх неасыржных, абдураных сваіх грамадзянаў».

Што гэта мае значыць? Ці гэта паварот сярэднявіча, ці праста конскі фельчар строці розум і ў шаленстве запавядзея начуваныя рэзэрасті?

Але-ж у кожным выпадку гэта не аргумент, з якога Паўлюкевіч скарыстае ў часе галасавання. Беларус-выбарчык ведае, што ў яго ёсьць сыйпак № 18 і ад падачы за яго голасу, яго не адарвут, ані абяданкі Ваявудзкага ані пагрозы Паўлюкевіча.

Як працуе „спадар“.

Атрымаўшы, як ахвяру, залаты рубель(?) і пярсцёнак спадар гэтак разбагаціў, што задумаў перакупіць Паўлюкевічавічавіч агентаў. Вылікаўшы для гэтага з прыянцы нейкага Сьевеставастокава, спадар напаіў яго гарэліцай, даў на паймесці 100 злотых і паабяцаў сэнатарскае месца. Але-ж Паўлюкевіч пэўна даў болей, бо Сьевеставастокаў пашло да Паўлюкевіча і апавясьціў усю справу ў газетах. Як бачы, дык „спадар“ мае трохі болей, як залаты рубель і пярсцёнак. А гэтае болей, хіба-ж пэўна далі „малады“ супрацоўнік „Kurjera Wileńskiego“ за запраданую ім „спадаровую душачку і шкурку“.

„Спадаровас“ сумішніне.

Сабраўшы подпісы некалькі купленых ім агентаў, „спадар“ Янка Станкевіч у сваій газеты „Народ“ № 4, якая вышла 29 студзеня, дамагаецца ад Беларускага Выбарнага Аб'яднання, каб яго прызначыць у гэтае Аб'яднанне.

Але, мы адкінулі спадара Станкевічы!.. Адкінулі бо ён стварыў прыватнае паліянафільства, прадаўшыся варожым для Беларускага Народу палітычным групіроўкам. Гэта павінен увесці Беларускі Народ, з пагардаю да „спадара“, заклейміць на яго подлым абліту.

Уласаў ўсё-ж такі пашоў асобн. сыйпікам.

Вядомы беларускі кадэт Уласаў напісаў у польскім манархістичным „Слове“ гэтакую заяву:

„Гэтym паведамляю, што ні я, ні якая частка беларускай інтэлігэнцыі, якая гуртуеца калія культуральна-асыяцівых інстытуцый, якія маюць думкі выступіць з уласным сыйпікам да Сойму і Сенату, а я асабіста на будзе выступлены на якім сыйпіку“.

І праўда, што тая інтэлігэнцыя, якая гуртуеца калія культуральна-асыяцівых установаў, ці праудзіў, калія выдаваній Ваявудзкім газеты „Сіла Працы“, з уласным сыйпікам на выбары на выступіць, за то-ж выступіць на мешаных польска-беларускіх сыйпіках, на якіх фігуруе і сам Ваявудзкі.

Аднак-же і Уласаў таксама на выступравіў ды выставіў на асобным уласным сыйпіку і сваю кандыдатуру. Папярэдзілі гэту працу лёўзільныя перагаворы з пэпэзесамі сябрамі з „камітэту па спраўам нарадавацьцяў“ у Варшаве. Відаць, што ў замен за дэклараваную лёўзільнасць Уласаў атрымаў падтрымку яму гваранцы, а гэтакім паддакам відзім, што ўсыльед за быўшымі грамадзістымі Чатыркою, „спадаром“ Янкай Станкевічам, перайшоў у адкрытае паліянафільства і Уласаў.

Справа сыйпіку № 13.

Пад гэтакім нумарам выступілі сыйпік польскага работніка-ўласцаўцянскага зъедначэння». У гэтым сыйпіку былі фальшивыя подпісы, дык яго хадзілаўная камісія ўняважніць. Але-ж прынцыпова некаторыя сябры камісіі прапусцілі яго дзяля таго, што, быццам, гэта сыйпік польскіх камуністых. І вось што: быццам, польскія камуністычныя на веруць ў свае сілы хацелі нарабіць толькі крику і галасу, а дзяля гэтага наўмысльне сфальштавалі подпісы. Аднак-же ям гэта не ўдалося, дык і яны мусіць адкрыта прадэманстраваць сваю сілу.

За разлігіную свободу і ўядзенне роднае мовы ў царквях і касцёлах — галасуйце за нумар 18.

За свае сялянска-работніцкія саўмірады — галасуйце за нумар 18.

За спыненне замельнага голаду — галасуйце за нумар 18.

За зямлю для працоўнага сялянства бяз выкупу — галасуйце за нумар 18.

За сваю беларускую адміністрацыю — галасуйце за нумар 18.

Арышт у Ваўкавыску.

У Ваўкавыску арыштаваны сэкрэтар Беларускага Акружнага Камітэту Влёу Нацыянальных Меншасціяў гр. Ю. Наруш.

Намешканье Камітэту апечатана, агітацыйная літаратура канфіскавана.

У Ваўкавыску заснаваўся новы Беларускі Камітэт. Прадвыбарнай праца на сныянецца.

За спыненне кражы грамадзіскіх грошай — галасуйце за нумар 18.

За бісплатную лікарскую помоч працоўнай беднаце — галасуйце за нумар 18.

За адбудову на казённы кошт зънішчаных вайной гаспадарак — галасуйце за нумар 18.

За разлажэнне падаткаў на капіталістых і буржуазію — галасуйце за нумар 18.

За ўграмадзівачанье мясоў і падземных багацьцяў — галасуйце за нумар 18.

За радыкальнае зъмяншэнне падаткаў з працоўнага сялянства і работніцтва — галасуйце за нумар 18.

За разлажэнне падаткаў на капіталістых і буржуазію — галасуйце за нумар 18.

За радыкальнае зъмяншэнне падаткаў на капіталістах і буржуазію — галасуйце за нумар 18.

За падатак на падземныя багацьцяў — галасуйце за нумар 18.

За адміністрацыю „Сял. Нівы“.

Кожны выбарчык-Беларус, зарадзяўшы паклапаціся да саўдзіць дэзве картачкі з нум

ВОКАМ ПА СЪВЕЦЕ.

IX

Газеты падаюць вестку, што Ватыкан і Чэхаславацкі ўрад наладзілі адносіны. У чым тут справа? Вось і хочацца пагаварыць аб гэтым з чытчамі „Сял. Нівы”, адварваўшы іх на момант ад рознай перадвыбарчае пісаніны.

Не сумліваемся, што шмат хто з чытчоў ня ведае яшчэ, што такое Ватыкан і якое ён мае значэнне ў жыцці чалавецтва. Калі мала хто ведае аб Ватыкане, дык затое пэўна, амаль-што кожны знае, што ёсьць на съвеце рымскі папа. Дык цяпер ужо будзе лягчэй вытлумачыць самую сутнасць. А значаў? — Ватыкан, гэта — месца дзе жыве рымскі папа і яго канцэльярыя. Знаходзіцца гэта ў Рыме, у Італіі. Ватыкан займае частку места Рыму.

Рымскі папа, як ведама, зьяўляецца галоўным краініком усіго каталічества, якое толькі дзе ёсьць на съвеце. А на съвеце ёсьць каталікоў 320 мільёнаў. Але-ж яны паракіданы на ўсаму зямнім прастору, творачы або паасобныя дзяржавы паводле нацыянальнай прыналежнасці, або жывуць народы народу іншых рэлігій.

Мы ня будзем гаварыць аб кананічным, ды нават дагматычным падзяленні рымскага папы, мы адзначым толькі яго ролю ў палітыцы.

Быў такі час, калі рымскому папе былі падпрадкаваныі ўсе цары, каралі, правіцелі, якія належалі да каталічества. Рымскі папа зьяўляўся фактычным краініком усіх каталіцкіх дзяржаваў. Усе правіцелі лічыліся з волі папы. Але-ж мала-па-мала папская ўлада слабела, бо паміж правіцелямі знаходзіліся такі, якія не хадзелі слухаць папы. І гэтакім парадкам дайшло да таго, што рымскі папа астаўся ўласніцелем толькі аднай рымскай губерні.

Італія была тагды падзелена на многа самастойных невялічкіх дзяржаваў, дык папа над сваю рымскую губернію зьяўляўся — царком, г. зи. ня толькі духоўнікам, але-ж і адміністраторам. Папа меў сваю паліцыю і войска. Але пасля, калі Італія злучы ася, дык італьянскі кароль захапіў папскую губернію і пазбавіў папу панаўнія над яго губерніяй, пакінуўшы папе толькі той квартал места Рыму, дзе месціцца яго палац — Ватыкан. За тое (а гэта было ўжо нешта болей як 60 гадоў) папа гневаецца на італьянскі ўрад і ня мае з нім ніякіх зносінаў.

Страціўшы ўладу над съвецкімі ці дырвильнымі ўладамі і правіцелямі дзяржаваў і народу, рымскі папа утрымаў сваю ўладу над касцельнымі князямі над духавенствам.

Дык вось якое стварылася палажэнне: духоўнікі з аднаго боку зьяўляюцца паслухмянімі рыскамі папе, а з другога мусіць тасавацца да законаў тэй дзяржавы, у якой жывуць. Ясна, што пры гэтакім палажэнні ім прыходзілася часта мець канфлікты з апошнімі. Дык вось, у выніку ўсіго гэтага, некаторыя ўрады, каб урэгуляваць касцельную справу ствараюць з папай даговоры, якімі раздзяляюць панаўніе над духавенствам. — Гэтыя даговоры называюцца — конкордатамі: яны то і рэгулююць панаўніе дзівёх ўладаў над каталіцкім духавенствам.

Гэтакая гармонія панаўнія часад-часу нарушаема, з прычыны якога-колечы непараўменення.

Два гады таму назад, дзякуючы аднаму непараўмененню, паўстала канфлікт паміж Ватыканам і чэхаславацкім урадам.

Прычына гэтаму была гэтакая:

Некалькі стагодзьдзяў таму назад, у Чэхіі жыў Ян Гус, які будучы, каталіцкім духоўнікам, вышаў з-пад улады рымскага папы. За гэта Ян Гуса жыццем спалілі. І вось цяпер, калі Чэхаславакія стала вольна і незалежна, Чэхаславацкі Народ успомніў свайго мучаніка і той дзень, у які спаліла духоўная ўлада Яна Гуса, Чэхіі утрачыла съвятковалі. Але-ж гэта не падабалася рымскому папе, які загнаваўся на чэхаславацкі ўрад і з-за гэтага парваліся зносины паміж папаю і Чэхаславакіяй.

У такім выпадку нарушана гармонія панаўнія над духавенствам дрэнна адбівалася на дзяржаўных справах, а таксама былі замешкі і рымскому папе ў кіравніцтве каталіцкім духавенствам у Чэхаславакіі. Вось чаму павінны быць — Чэхаславакія і Ватыкан злыквідаваць канфлікт і ўрэгуляваць адносіны паміж сабою. Так што цяпер спраўва ўладжана. Ну, дык мо' і добра!...

Пакідаючы гэтае „дабро”, прайдзем да спраўы француска-нямецкіх адносінаў.

Пасля вайны, налажыўшы на Нямеччу вялікую кантыбуцію (даніцу) і вымогаючы ад яе яшчэ шмат — чаго, Францыя, як-бы ў залог за бязумоўнае выкананьне Нямеччынай наложаных на яе ававязкаў, захапіла і трymае частку Нямеччыны — Рэйнскую вобласць.

Гэта ўсё веомы не падабаецца Немцам, але-ж направіць справу яны ніяк ня могуць. Час-ад-часу, яны напамінаюць Францыі, што трэба, каб Францыя пазблылася ролі жандарма над Нямеччынай. Францыя-ж сяк так усьцяж адмехваеца, трymаючы Рэйнскую вобласць, багатую каменным вуглем, у сваіх мілітарных шпонах.

Цяпер, толькі што на адбытых паседжаннях нямечкага рэйстагу (сойму) і францускага сената, нямечкі міністар Штрэзман і францускі — Брыян, даючы справа задачу аб замежнай палітыцы і працы, паміж іншым, абодва гаварылі да Рэйнскай вобласці. З гэтых праў — праўма Брыяна заслугоўвае асаблівае ўвагу, бо яна запраўды зьяўляецца вельмі характэрна.

У сваёй праўме Брыян успамянуў і пераказаў ту гутарку, якую ён меў з нямечкім міністрам Штрэзманам пры сплаткі ў Туры (маленкае францускае мястечка). Тагды, — говоры Брыян, — я сказаў Штрэзману: „Вы дамагаецеся блятэрміновае эвакуацыі (зваленняў ад акупацыі — захопу) Рэйнскай вобласці. У такім выпадку вы павінны правасці поўне разаружэнне і знайсці сродкі, каб таксама раней вызначаннага тэрміну заплаціць даніну“.

Вось гэта, дык характэрна. Францыя дамагаеца, каб Нямеччына разаружылася, але-ж і Францыя разаружаеца? Наколькі ведама, дык Францыя разаружаючы Нямеччину, ува імя спакою, астаючыся ўваружана сама, ці-ж і выяўляе гэтым самым забаўку ў салдаткі!

І, калі францускі міністар гаворыць, пры гэтым, абы спакою, дык чытаючы яго слова, нам здаюцца яны — пустагукамі. У гэтym мы ня мыляемся.

Абгаварыўшы дзіве справы сусветнай палітыкі, канчаем наш агляд вокаў на съвеце і жадаем, каб ізноў хутчэй пагаварыць аб нейчым іншым. І калі газета здаровенчка дойдзе да вас-чытчы, дык хутка ізноў сплаткаемся.

Зыркі.

За фабрыкі для работнікаў — галасуйце за нумар 18.

За салідарнасць беларускіх працоўных масаў — сялян і работнікаў — галасуйце за нумар 18.

За салідарнае змаганье за праўы і інтерэсы беларускіх працоўных масаў — галасуйце за нумар 18.

НАВІНЫ.

— Канфіската „Беларускай Крыніцы“. Па загаду камісара ўраду на м. Вільно канфіскаваны № 9 газеты „Беларуская Крыніца“ за артыкул „Голос з вёскі“ і заметку „Зыдаекі адміністраціі“.

— Спектакль вечарына. У падзею, 5-га лютага, у салі Т-ва Беларускага Шкользы адбыўся спектакль-вечарына, ладжаны Беларускім Студэнцкім Саюзам. Адыгана была п'еса „Цені“, твор Фр. Аляхновіча.

Бралі ўдзел у ігры артысты: Зал-кінд, Туркевічанка, Маскалік, Лобан і Амельяновіч.

— Спектакль на вёсцы. Шутавіцкі Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры 5 г. лютага ладзіў прадстаўленне. Адыгана была п'еска „Зъянтожаны Саўка“.

Пасля прадстаўлення адбыўся дэкламаці і пяяліся песьні.

— А конскі фэльчар трымуфуе. Падаючы вестку ао арышце і звольненні пад залог б. пасла Рагулі паўлюковічаўскага „Беларускага Слова“ піша: „Умелі прамаўляць, умейце і атказ трымаць“. Але, умеець трымаць і будзем трымаць, але-ж астанемся з Народам, на гэтак, як пан конскі фэльчар, што прамяняў Беларусь на талерку казённай съмітанкі.

— А Расейцы „працуяць!... Прафесар варшаўскага факультету Н. С. Арсеньев, у салі гандлёва-прамысловага клубу, у пядзяню 12 г. лютага прачынае лекцыю на тему „Рэлігійныя асновы праваслаўнага народу“. Відаць, што хочуць узяць на „мытнём“, дык „катаннем“!... Калі на руска-людзтвам, дык руска-верствам!

Што дзеяцца ў съвеце?

Пратэсты за Бэсараб'ю ў СССР.

Як ведама частка Бэсараб'я пасля ўсясьця вайны падпала пад Румынскую акупацыю. І вось у 10 угодкі гэтаї акупацыі, у Маскве і других савецкіх местах ладзіліся мітынгі, на якіх вынаслілі разаліцы аб неабходнасці асвабаджэння Бэсараб'я ад улады Румыніі. У месьце Бальце, сталіцы аўтаномнай савецкай Малдаванскае рэспублікі, на мітынгу прысутныя трэбавалі далучэння да савецкай Малдавіі тэй часткі Бэсараб'я, якую знаходзіцца цяпер пад уладаў Румыніі.

Бандытызм у Чынага.

Апошнім днім ў Чынага здарыліся 4 съмелькі рабункі. У вадвім з вадвілішкіх банкаў сядр белага дня бандыты зрабавалі 40 тысячай даляраў. Амаль адначасна даканавы напад на краму злотніка, пры чым зрабавана зал. рэчай на 30 тысячай даляраў. У ночі бандыты грабежнікі напала на адну маладую кабету і зрабавала ў яе брыльянты, якія каштавалі 7 тысячай даляраў. Але ўсё гэтыя рабункі перавысіў рабунак праўмоловага банку, у якім чатырох бандытаў стэрнізаваўши касіера, забралі каштаваніцу на 90,000 даляраў.

Чэха-Славакія пагадзілася з Ватыканам.

Рымскі Папа і Чэхаславацкі ўрад 2 гады каліцаўші між сабою і на мелінікіх сносиаў адзін з другім. У сталіцы Чэха-Славакіі, Празе, наўмы было пават папскага прадстаўніка. Толькі нядзяўна засоўнікі пагадзіліся і ўладзілі „кафлікт“. На гэтых дніх Чэха-Славакіі ўрад апублікаваў дагавор з Рымскім Папаю, які рэгулюе границы епархій, палажаньне манахаў і рэлігійных грамадаў, а галоўнае, назначэнне чэха-славакічных яўскапаў. Цяпер Чэха-Славакіі ўрад падае Папе съпісак кандыдатаў на яўскапаў, Папа з іх выбрае і назначае, пры чым яўскапаў прыносяць прысягу Чэха-Славакіі. Далей Папа прызнаў, што чэская нацыя можа дастойным чынам съвятаваць памяць свайго рэлігійнага рефарматара Гуса, але каб съвятаваць не гэтае не абражала рэлігійнага пачынца.

РОЗНЫЯ ВЕСТКІ.

— 1 лютага пашоў у адстаўку Юга-Славянскі габінат. Прычына — выхад усіх міністру-дэмакратаў са складу габінету. У некаторых месцах Белграду вынікі вэржаныя сутыкі паміж палітычнымі працоўнікамі.

— У месцы Фальрывэр (Амерыка) здарыўся вялікі пажар, які цягнуўся 15 гадаў. Між іншымі згарэла 6 банкаў, трох гатэлі, трох рэдакцыяў, 2 тэатры. У вагні згінула 5 пажарных. Страты дасягнуць 12 мільёнаў даляраў.

— Калі места Гвадалія (Мексыка) надовечы адмініструе бой паўстанцаў з урадавымі войскамі. Паўстанцы страцілі 45 чалавек забітымі.

— Савецкі ўрад маніца зьніясці Маскве адзінніцаў цэрквай, якія, нібытна, машаюць вулічнаму руху.

— З лютага пашоў у атстаўку грэчскі габінат. Причына — розныя пагляды сяброў габінету на ўдзяленьне канцэсіі ангельска-амерыканскому таварыству на публічныя работы.

За Беларусь для Беларусаў — галасуйце за нумар 18.

За сялянска-работніцкую ўладу — галасуйце за нумар 18.

За поўную роўнасць жанчын — галасуйце за нумар 18.

Нашым карэспандэнтам.

З прычыны вельмі частых канфіскатаў „Сял. Нівы“ мы ў вялікай масе не моглі скрыстаць з тых карэспандэнціяў, якія за гэты час Рэдакцыя атрымала. Аднак-ж ўсе тэатры карэспандэнці, якія з прычыны канфіскатаў залежаліся і калі не ўстарэюць (не страцілі перад гэтаю вартастасцю), будуць па магчымасці зъмешчаны.

Грамадзяне Беларусы! Галаеўцце за съпісак № 18

